

Nr. 169 din 20 iunie 2023

Ministerul Agriculturii și Industriei
Alimentare

cancelaria@maia.gov.md

Copie:

Cancelaria de Stat

cancelaria@gov.md

AVIZ

repetat la proiectul de lege privind activitatea sanitară veterinară (număr unic 143/MAIA/2023)

1. Considerații generale

Congresul Autorităților Locale din Moldova (CALM) a examinat adresarea Ministerului Agriculturii și Industriei Alimentare a R.M. Nr. 11-05/1587 din 06 iunie 2023 de a prezenta aviz repetat asupra proiectului de lege privind activitatea sanitară veterinară (număr unic 143/MAIA/2023) [în continuare – proiectul de lege].

CALM a analizat prevederile proiectului hotărârii prin prisma legislației în vigoare și a intereselor autorităților administrației publice locale, corelate cu interesele cetățeanului.

2. Legislația aplicabilă

- Carta Europeană a Autonomiei Locale nr. 57/2001;
- Constituția Republicii Moldova nr. 1/1994;
- Legea privind administrația publică locală nr.436/2006;
- Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă;
- Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte din 27.06.2014, ratificat prin Legea nr.112/2014;
- Regulamentul (UE) 2016/429 al Parlamentului European și al Consiliului Uniunii Europene din 9 martie 2016 privind bolile transmisibile ale animalelor și de modificare și de abrogare a anumitor acte din domeniul sănătății animalelor, publicat în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene L 84 din 31 martie 2016;
- Legea nr. 129/2019 privind subprodusele de origine animală și produsele derivate care nu sunt destinate consumului uman;
- Legea nr.121/2020 privind organizarea și exercitarea profesiei de medic veterinar;
- Legea nr. 119/2018 cu privire la medicamentele de uz veterinar;
- Legea nr. 160/2011 privind reglementarea prin autorizarea activității de întreprinzător;
- Legea nr. 235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător;
- Legea nr. 296/2017 privind cerințele generale de igienă a produselor alimentare;
- Legea nr. 50/2013 cu privire la controalele oficiale pentru verificarea conformității cu legislația privind hrana pentru animale și produsele alimentare și cu normele de sănătate și de bunăstare a animalelor;
- Legea nr. 306/2018 privind siguranța alimentelor;

- Legea nr. 221/2007 privind activitatea sanitară veterinară;
- Legea nr. 231 din 20.07.2006 privind identificarea și înregistrarea animalelor;
- Legea nr. 231/2010 cu privire la comerțul interior;
- Hotărârea Guvernului nr.1472 din 30.12.2016 privind aprobarea Planului Național de Acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova – Uniunea Europeană în perioada 2017 – 2019;
- Hotărârea Guvernului nr. 8/2020 pentru aprobarea Normei sanitar-veterinare privind stabilirea condițiilor de sănătate animală și publică la importul și plasarea pe piață a unor produse de origine animală.

3. Constatări principale:

Reiterăm, că sarcinile privind activitatea sanitară veterinară în teritoriu sunt importante și necesare, însă pentru a asigura o reglementare care va avea finalitatea așteptată, sarcinile trebuie corelate cu alocarea prealabilă de resurse pentru îndeplinirea acestora.

Atribuțiile delegate de stat au un element obligatoriu ce ține de alocarea resurselor necesare exercitării atribuției respective din bugetul de stat sau alte surse colectate la nivel central. Relevăm, în acest sens prevederile:

art. 6 din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă: „Competențele care țin de autoritățile publice centrale pot fi delegate autorităților publice locale de nivelurile întâi și al doilea, respectându-se criteriile de eficacitate și de raționalitate economică”, „Delegarea de competențe este însoțită obligatoriu de asigurarea resurselor financiare necesare și suficiente realizării acestora”, „Delegarea de competențe este efectivă doar din momentul în care a avut loc transferul resurselor financiare și materiale necesare și suficiente”, precum și ale:

Cartei Europene a Autonomiei Locale: „...raport adecvat între resursele financiare care sunt la dispoziția unei colectivități locale și misiunile pe care le îndeplinește”;

art. 81 alin. (7) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală: „Este interzisă orice delegare de competențe fără alocarea de surse financiare, necesare pentru a se acoperi costul realizării competențelor respective”.

Pentru realizarea prevederilor proiectului de lege, sunt necesare resurse financiare considerabile, pe care proiectul nu le prevede/asigură (proiectul nu are sursă de acoperire), mai mult, unele cheltuieli esențiale sunt puse direct în sarcina (obligația) autorităților publice locale. Pe cât este de „simplu” de a organiza controale conform proiectului de lege (de către Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor), pe atât este de complicată executarea obligației autorităților publice locale de a amenaja și de a suplimenta din fonduri proprii în funcție de necesități, adăposturile publice pentru câinii fără stăpân, cu angajarea a cel puțin unui medic veterinar, pentru evidență și supraveghere (art. 89), precum și în general, a asigura prin servicii specializate asistența medicală veterinară; acordarea de locuințe gratuite medicilor veterinari debutanți (art. 104 alin. (1). Prin urmare, nu corespunde adevărului concluzia autorului proiectului de lege de la pct. 5 din nota informativă (fundamentarea economico-financiară) că „implementarea proiectului de lege nu va necesita finanțare din buget”.

Proiectul de lege prevede mai multe atribuții ale APL, care însă nu se regăsesc într-un articol dedicat competențelor acestora din capitolul respectiv.

4. Propuneri asupra proiectului de lege.

Propunem următoarele modificări și completări ale proiectului de lege:

1. Se recomandă formularea unui articol distinct la Capitolul III „Responsabilitățile în ceea ce privește sănătatea animală”, în care vor fi inserate toate atribuțiile autorităților administrației publice locale din conținutul proiectului de lege.
2. Considerăm necesară expunerea noțiunilor de la art. 2 în ordinea lor alfabetică.

3. La art. 2, noțiunea „serviciu specializat pentru gestionarea animalelor fără stăpân” (*serviciu de utilitate publică, înființat la nivelul unităților administrativ-teritoriale, respectiv al subdiviziunilor acestora, în scopul gestionării animalelor fără stăpân de pe raza unității administrativ-teritoriale respective*), cuvântul „acestora” se propune substituirea cu cuvintele „autorităților administrației publice locale”. Propunerea este argumentată prin faptul că „subdiviziunile” sunt ale APL și nu ale UAT.
4. La art. 2, noțiunea „Sistemul Informațional Automatizat „Registrul de Stat al Animalelor” (SIA „RSA”)” (*complex de elemente și de proceduri care permit identificarea și înregistrarea animalelor și a exploatațiilor, asigurând respectarea principiului trasabilității, a cărui gestiune revine unui singur operator*), **după cuvintele „permit identificarea și înregistrarea” se propune completarea cu cuvintele „în formă electronică a”.** Propunerea este necesară pentru asigurarea prevezibilității.
5. Referitor la art. 8 alin. (2) (*Agenția are responsabilitatea supravegherii, prevenirii și controlului bolilor supuse declarării și notificării oficiale, care în comun cu Agenția „Moldsilva”, Inspectoratul pentru Protecția Mediului, sprijinită de autoritatea administrației publice locale, implementează cerințele privind protecția și bunăstarea animalelor domestice, inclusiv a celor sălbatice*) se propune substituirea cuvântului „inclusiv” cu cuvântul „și”. Nu este corectă formularea „animale domestice, inclusiv sălbatice”.
6. La Articolul 47 alin. (2) lit. c) (*acordul administrației publice locale pentru desfășurarea activităților solicitate în locația specificată*) se propune completarea după cuvântul „acordul” cu cuvintele „autorității executive a”. Propunerea este necesară pentru asigurarea prevezibilității.
7. **Considerăm că este parțial lipsită de sens norma de la art. 47 alin. (11)** (*Numărul de animale admis în exploatațiile nonprofesionale și regulile de întreținere a acestora se aprobă de către consiliile locale, conform prevederilor Legii nr. 436/2006 privind administrația publică locală*) în condițiile în care, la alin. (12) al aceluiași articol, se stabilește numărul maximal de animale admis în exploatațiile nonprofesionale.
8. La art. 85 (3) (*Agenția, în coordonare cu autoritățile publice locale, stabilesc documentația de atribuire în vederea circulației necomerciale a animalelor de companie, care se aprobă prin ordinul directorului general*) se propune completarea după cuvintele „în coordonare cu” cu cuvintele „executive ale administrației”. Propunerea este necesară pentru asigurarea prevezibilității.
9. La Capitolul XVIII Gestionarea câinelor fără stăpân, art. 89 (Circulația câinelor fără stăpân) alin. (1) (Consiliile raionale/municipale au obligația: a) de a amenaja și de a suplimenta din fonduri proprii în funcție de necesități, în condițiile prevăzute în anexa nr. 9, adăposturile publice pentru câinii fără stăpân; b) de a crea servicii specializate pentru întreținerea câinilor fără stăpân; c) de a încadra în serviciile specializate pentru gestionarea câinilor fără stăpân cel puțin un medic veterinar, pentru evidență și supraveghere. d) de a asigura prin servicii specializate asistența medicală veterinară, efectuarea unor acțiuni sanitar-veterinare prevăzute de legislația sanitar-veterinară, precum și identificarea și înregistrarea câinilor fără stăpân exclusiv cu medicii veterinari, organizați în condițiile legii) se propune completarea după cuvintele „au obligația” cu cuvintele „după alocarea de la bugetul de stat sau din alte surse legale a mijloacelor necesare realizării sarcinilor”. Temeiul propunerii: art. 6 din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, art. 81 alin. (7) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală.
10. La art. 91 alin. (8) (*Consiliile locale asigură colectarea și nimicirea cadavrelor de animale ce nu pot fi ridicate de unitățile de ecarisaj, organizează acțiuni de strângere a*

cîinilor fără stăpîn, asigurînd aplicarea în acest scop a tehnicilor admise de normele sanitare veterinare în vigoare, amenajează și întrețin locurile de depozitare a resturilor menajere, potrivit normelor sanitare veterinare) se propune substituirea cuvîntului „Consiliile” cu cuvintele „Autoritățile executive ale administrației publice”. Propunerea este argumentată de faptul că norma de la art. 91 alin. (8) presupune activități executive, care nu sunt proprii unei autorități deliberative, cum este Consiliul local, care adoptă decizii, prin vot.

11. La art. 104 alin. (1) (*Autoritățile administrației publice locale sînt obligate să asigure transmiterea în folosință gratuită autorităților sanitare veterinare competente și medicilor veterinari încăperi de serviciu, asigurându-le condiții pentru funcționarea lor normală*) se propune înlocuirea cuvintelor „sunt obligate să asigure transmiterea în folosință gratuită” cu cuvintele „pot transmite în folosință fără adjudecare prin licitație publică”. Autonomia decizională a autorităților publice locale, consfințită de Constituția Republicii Moldova, nu admite impunerea de obligații cu titlu gratuit în sarcina APL. Art. 132 alin. (1) din Constituția R.M. statuează că orice venituri ale bugetelor raioanelor, orașelor și satelor se stabilesc, conform legii, de organele reprezentative respective.
12. La art. 104 alin. (4) (*Absolvenții instituțiilor de învățămînt superior care, în următorii doi ani după absolvire, se angajează sau exercită independent profesiunea de medic veterinar în orașe și sate (comune), cu excepția orașelor Chișinău și Bălți, în primii 3 ani de activitate beneficiază din contul bugetului de stat, în condițiile stabilite de Guvern, de:*
a) **compensație** a cheltuielilor pentru închirierea locuinței sau de locuință gratuită acordată de autoritatea administrației publice locale) se propune completarea după cuvintele „locuință gratuită” cu cuvintele „în cazul în care o asemenea locuință a fost”. A se vedea argumentarea de la punctul anterior din aviz.
13. Art. 107 din proiectul de lege, se propune completarea cu un nou alineat, în următoarea redacție:
„Guvernul, în termen de 6 luni, va propune modificări la bugetul de stat pentru alocarea surselor financiare necesare punerii în aplicare a prevederilor prezentei legi, inclusiv de către autoritățile administrației publice locale”. Temeiul propunerii: art. 6 din Legea nr. 435/2006 privind descentralizarea administrativă, art. 81 alin. (7) din Legea nr. 436/2006 privind administrația publică locală.

Susținem aprobarea proiectului de lege cu propunerile de modificare și completare sus-menționate.

Cu respect,

Viorel FURDUI
Director Executiv al CALM

Ex.: Igor Cristal, expert CALM
igor.cristal@calm.md